

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Késiratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A magyar kormányelnök és a pápa követe.

Arad, május 3.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök válasza, melyet a képviselőház tegnapi ülésén Terényi interpellációjára adott, egyik határkövet fogja képezni a magyar egyházpolitikai küzdelmeknek. Félre nem magyarázhatólag világos és hivatalos sulylyal tett kijelentését foglalja ez magában annak, hogy a magyar nemzet és az ő képviselőjében a magyar kormány meg nem tűri tovább Róma nyílt beavatkozását az ország belügyeibe.

Amaz ülésen ugyanis Terényi az iránt kért a kormánytól felvilágosítást, hogy a pápai követ, Agliardi nuncziusnak a lapunkban már ismertetett és érdemileg méltatott magyarországi kortesutjával szemben micsoda álláspontot foglal el? mert szerinte a nunczius utjának körülményeit egybevetve az tűnik ki, hogy a pápai követnek törekvése és szándéka lett volna azon irányokat előmozdítani és bátorítani, a melyek az országgyűlés mindkét háza által és a koronás király által szentesített egyházpolitikai törvények revíziójára és a még hátralevő javaslatok elvetésére vonatkoznak.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök a válaszában kijelentette, hogy a nunczius utazásában az időpont, a fellépés, a módor, a vonatkozás, melyek minden jelentkezésénél kísérték, ő reá azt a benyomást tették, hogy Agliardi pápai követ az ő jog és hatáskörét túllépte. Ez a kormány nézete is és a kormány egyetértésben van a közös külügyminiszterrel. A kormány e nézeté-

nek diplomaciai uton a közös külügyminiszter közvetítésével a szentszéknél kifejezést is adott, először kívánván felvilágosítást, továbbá kívánván tudomásul vételét annak, hogy ezen ténykedés a belügyekbe való beavatkozás látszatával bír.

A miniszterelnök ezen határozott és önérzetes válasza minden igaz magyar ember szívében visszhangot kelt, mert a nemzet szuverenitásának durva sérelmét kellett látnia azon minden tartózkodást félretevő vakmerőségben, melylyel a pápa követe az általa Bécsből titkon szított vallásküzdelmeknek most már nyílt támogatása céljából az országban személyesen megjelen és az állam szentesített törvényei ellen uton-utfélen nyilvánosan izgatott.

Nagy erkölcsi elégtételünk ez nekünk és biztos kilátást nyújt arra is — amiben különben perczig sem kételkedtünk, — hogy hazánk jogainak megvédése a mostani kormánynál hivatott kezekbe van letéve. De a miniszterelnök nyilatkozataiból más örvendetes tények is kitűnnek, melyek arra mutatnak, hogy a Vatikánban Magyarország, a magyar nép ellen indított hadjáratában ma már nem állunk egyedül, hanem a legilletékesebb tényezőket is az aktív cselekvés terére szólította azon meggyőződés, hogy a szentszék nem csak a magyar reformpolitika ellen agitál, hanem a magyar koronának is ezredéves jogait megsemmisíteni törekszik.

A magyar király fölötté áll a pártoknak és ezen álláspontját bölcs fejedelmünk oly szigoruan szem előtt tartotta mind- eddig, hogy udvarának s közös kormá-

nyának egyes tagjaitól is elnézte miszerint azok az általa jóváhagyott törvényjavaslatok ellen szavazzanak, sőt a legmagasabb szentesítésével ellátott törvények ellen is agitáljanak.

A helyzet Agliardi nunczius utazása óta — miként a kormányelnök nyilatkozatából kitűnik — most már e részben is alapjában megváltozott. A pápának nemcsak Magyarország, hanem az egész osztrák magyar monarchia és e kettős állam fejedelmének jogai ellen intézett rendszeres és még a nemzetközi érintkezés formáit is mellőző támadásai végre megfelelő ellenhatásra bírták a monarchia külügyi kormányát, mely már is oly lépéseket tett, hogy azoknak legközelebbi következménye csakis Agliardi nunczius visszahívása s dezavválása lehet.

De a történetek után azt is nagyon valószínűtlennek tartják, hogy az udvarhoz közel álló és más — loyálisukkal nagyra levő — főuraink is az ultramontan hecczekben, a néppárti izgatásokban ezután is részt vegyenek, sőt arra is számíthatni, hogy a fejedelem által jóváhagyott törvényjavaslatok ellen sem fogják szavazatukat érvényesíteni, ha csak nyíltan nem akarnak ugyanazon magas intencziók ellen demonstrálni, melyeknek eddig legkisebb és készségesebb végrehajtóiképen portáltak magukat.

Mindezek örvendetes fordulatot jeleznek a szabadelvűség érdekében a pápaság ellen vívott küzdelmeinkben, s oly kedvező eredményeket helyeznek kilátásba, hogy érdemes miattok elveszteni — Agliardit.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Jethro Starr.

Irta: Miss Kate Barry.

Dauvers városában már vagy tíz éve nem történt feltűnést keltő bűneset. Egy szép reggel azonban egy öreg háztulajdonost ágyában meggyilkolva találtak. Képzeltető tehát az igazom; a városkában és környékén egyébről sem beszéltek.

Jethro Starr, akit teljesen korrekt, részrehajlatlan és nagy tudományu ügyésznek ismernek, az ítélet kihirdetésének napja előtti délután, mély gondolatokba merülten áll rideg lakásának egyik utcára nyíló ablakánál. Hogy is ne lett volna megzavarva lelkének egyensúlya, mikor a gyilkosság elkövetésével gyanúsított Thomas Masson vetélytársa volt és minden jel arra mutatott, hogy szerelmét is bírja annak a leánynak, akiben ő — a közvádlo — ideálját találta föl és akit a komoly érett ember szívének egész melegével szeretett.

Az ügyész urat gazdasszonya zavarta fel álmodozásából:

— Egy hölgy ónját beszélni önnel, — mondá — azt hiszem, Sessions kisasszony.

— Eszter! kiáltott föl az ügyész tompa hangon, hogy a kint várakozó látogató meg ne hallja. Az istenért! Mit keress nálam ma, az ítélethirdetés előtt! Isten nevében, vesse hát be.

Bajos megjelenésű hölgy lépett a szobába. Jethro Starr eléje ment, kezét nyújtotta neki, mire a nő mélyen elpirult.

Fekete szeméit az ügyészre szögezve édes, a férfinak szívébe lopódzó hangon kérdé:

— Közvádlo ur, hiszi ön, hogy Dick Nolan tanu igazat vallott ma reggel?

Jethro Starr visszalépett és csodálkozva tekintett a leányra. Ilyen kérdés, ilyen körülmények között kellemetlenül érintette és állásának méltóságát veszélyeztette.

— Láttam, hogy ügyész ur folyton a tanu nézte s úgy látszik a keresztkérdések nagyon érdekelték önt.

— Eszter, erről a dologról nem beszélhetek, — mondá a közvádlo határozott, de nyájas hangon. Kegyed feledni látszik, hogy én mivel tartozom állásomnak. Ügyész vagyok, és bármily szívesen beszélgetek kegyeddél más körülmények közt, most erről a tárgyról a tárgyalást legjobb akarat mellett sem folytathatom.

— De legalább megnyugtathat. Megmondhatja, mi a véleménye a tanuvallomásról. Hogy a vádlott ellen billenti-e a mérleget? Hogy Dick Nolan képes lesz-e őt gályarabságra juttatni?

Jethro Starr heves kézmozdulatot tett, amelyből következtetni lehetett arra, hogy milyen lelki szenvedéseket állt ki. Sessions Eszter a legérthetőbben fedezte fel a maga érzelmeit. Szereti Tom Massont, a vizsgálati

foglót és ez az ember az ő elkeseredett vetélytársa, akitől csak a halál tudja megszabadítani.

Eszter a férfi szemébe tekintett, de abból nem olvasott ki semmit.

Sejtelmé sem volt róla, hogy az ügyész az egész tárgyalás alatt csak őt, egyedül őt nézi, sőt afőlött töprekedik, hogy a leány hozzá jön-e majd feleségül, ha a gyilkossággal vádolt foglyot a törvény halálra ítéli.

— Minden öntől függ — mondá Eszter. Nekem azt mondták, hogy a fogoly sorsát az ön vádbeszéde fogja eldönteni. Ha ön az igazság pártjára áll és azt mondja az esküdt- széknek, hogy Dick Nolan megbízhatlan tanu, akkor Tom Massont fölmentik. Ha pedig azt mondja, hogy...

— Az ég szerelmére, Eszter, ne folytassa tovább! — szakította félbe Jethro Starr, a leánynak mindkét kezét megfogva. Gondolja meg, hogy nem egyedül lakom ebben a házban és ha valaki meghallja, könnyen félre-magyarázhatja a dolgot. Engedje, hogy kikísérjem a kapuig. Reméljük, hogy minden jóra fordul.

— De hiszen ön nem adott reményt!

— Kegyed nem tudja, mit cselekszik. Ön vádló vagyok és esküt tettem, hogy kötelességemet híven fogom teljesíteni. Az esküdt- szék a döntő hatalom és ha a tanuvallomást nem találja elég terhelőnek, mindenesetre fel fogja menteni a vádlottat.

A leány egy ideig szótlanul állt elötte

BELFÖLD.

Az országgyűlési szabadelvű párt tegnapi értekezletét báró Podmaniczky elnök megnyitván, a párt nevében hazafias köszönetet mondott azon öntudatos és méltó válaszáért, melyet a kormányelnök a házban Terényi interpellációjára adott. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés. — Ezután tárgyalás alá vette minden változtatás nélkül elfogadta az értekezlet a katonai beszállásos törvény módosítására vonatkozó trvjavaslatot (előadó Münnich Auréli), a két boszniai törvényjavaslatot (előadó Neményi Ambrus), a budapesti villamos vasútra vonatkozó törvényjavaslatot a az országház építéséről szóló miniszterelnöki jelentést (előadó Gajári Odön), a kaposvár-fonyódi, zólyom-brezó-tiszolozai, nagy-kikinda-nagybecskereki, győr-veprém-dombovári zalavölgyi és csák-ovár-bócai h. é. vasútra vonatkozó törvényjavaslatokat (előadó Bethlen Balázs), a találmányi szabadalmakról szóló törvényjavaslatot (előadó Rosenberg Gyula) és a koronaőr megválasztásáról szóló törvényjavaslatot (előadó Kajuch József), valamint a múlt év utolsó negyedében előfordult tulkiadásokról szóló számvevőszéki jelentést (előadó Pálffy Elemér.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 3.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Az elnöki bejelentések után

Polónyi megjegyzi, hogy a mikor öt tegnapelőtt az elnök rendretasította, ő akkor azt mondotta: „Minő jögon avatkozik a külügyminiszter Magyarország belügyeibe?” — ez a megjegyzése a naplóban nincs benne.

Ugron Gábor azt kérdi, hogy miért nem számol be a kormány az alapok és alapítványok ama utalványozásairól, a melyek nincsenek a költségvetésben?

Lukács pénzügyminiszter kijelenti, hogy ezek az utalványozások is ellenőrzés alatt állanak, és jelentést tesznek azokról a törvényhozásnak.

Horánszky igazat ad Ugronnak.

Ugron nem találja kielégítőnek a miniszter feleletét. Minden pénzről, amit az államhatalom kezel, el kell számolni. Ez iránt alkalomadtán külön indítványt fog beadni.

Ezután tárgyalták a kaposvár-fogódi helyi érdekű vasutról szóló javaslatot, melyet Bethlen Balázs gróf ajánl.

Szalay Imre kifogása után a menetrendre, és

Dániel miniszter ígéretére annak megjavítására, — a javaslatot elfogadják.

Tárgyalták, és rövid felszólalások után elfogadták a zólyom-brezó-tiszolozai a nagy-kikinda-becs-kereki; a győr-veprém-dombovári, — és a csák-ovár-dombovári vasútra vonatkozó javaslatokat.

Tárgyalták ezután a budapesti földalatti vasút támogatásáról szóló javaslatot.

Gajári előadó ajánlata után Mülek Lajos, Molnár József és Visontai ellenzik a támogatás megadását, Berzeviczy Albert azt annyira fontosnak tartja, hogy a támogatást megsavazza.

Végül rövid vitával megszavazták a budapesti földalatti vasút állami támogatását.

Bánffy nyilatkozatának hatása.

— Az Agliardi-inozidens. —

A N. Fr. Presse szerint azok után, miket Bánffy nemcsak a maga, de Kálnoky gróf nevében is kijelentett, alig gondolható el, hogy monsignore Agliardi továbbá is megmaradjon bécsi állomásán; de ezt mellőzve is, az interpellációra adott válaszból következtetni lehet arra, hogy a szentszékhöz való viszony, melyet Schönborn gróf eredménytelen utazása sem javított meg, még jobban kiélesedett. A magyar kormány féltékenyen őrzi az államot megillető jogokat, és nem ejtik tévedésbe az ultramontánok magas összeköttetésekkel hivalkodó, zajos agitációi, és, mint kitűnik, a külügyminiszter is kénytelen támogatni.

Bécsből ezeket jelentik: Bánffy magyar miniszterelnök válasza Terényi képviselő interpellációjára itt különösen konzervatív körökben kelt kínos feltűnést. Jellemző, hogy a konzervatív párt közlönye, a „Vaterland” esti kiadásában nem akarja elhinni, hogy a válasz a külügyminiszter beleegyezésével adatott volna. — Lehetetlennek tartja, hogy a külügyminiszter a katolicizmus és a katolikus egyház fejével való természetes együttműködés ellen annyira vétett volna, mint azt Bánffy miniszterelnök szavaiból hinni kellene. Hogy a szabadkőművesek örömmel fogadták a választ, kitűnik ab-

ból, hogy a szabadelvű kör ülésében Podmaniczky Frigyes testvér elismerést szavazott a miniszterelnöknek.

Bánffy Dezső miniszterelnöknek a pápai nuncziusnak magyarországi időzésére vonatkozólag adott válasza — mint a „Kel. Ert.”-nek Bécsből jelentik — pártkülömbőség nélkül a politikai körökben általánosan mély hatást gyakorolt. Egy igen befolyásos államférfi nyilatkozata szerint mérvadó körökben már régebb idő óta teljesen tisztában vannak azzal, hogy a Magyarországon előtérben álló egyházpolitikai helyzettel szemben a kúria részéről elfoglalt álláspont hatását nem tisztán az egyházi, hanem oly téren is fogja éreztetni, mely a monarchia általános politikájának irányát is érinti. Udvari körökben különösen megelégedéssel fogadták a magyar kormányelnök nyilatkozatát, különösen azért, mert a nunczius nyilatkozatai alkalmassak voltak arra, hogy sértsék azt a suscepi-bilitást, melyet minden állam képviselője, ez esetben pedig fokozott mértékben a pápai nuncziusnak szem elöl tévesztése nem volt szabad. Általában pedig a nunczius fellépésével szemben a magyar közvélemény részéről tanúsított fellépést újabb bizonyítékul tekinti a magyar állam politikai függetlenségének.

Bécsből az alábbiakat távirják május 2-ről a Magyar Ujság-nak:

Bánffy miniszterelnök beszéde a nuncziaturán oly hatást tett, mint egy bomba-robbanás. — Különösen sujtó hatással volt Bánffy hivatkozása Kálnoky gróf külügyminiszterre. Mint értesülünk, ma a nuncziatura és a Vatikán közt élénk sürgönyváltás volt. A Rómából érkezett sürgönyök szemére hányták Agliardinak, hogy talán nagyon is messzire ment és nem diplomatikus elővigyázatlanysággal cselekedett.

Agliardi ma kétszer jelent meg a külügyi hivatalban, de hírszerint egy ízben sem találta otthon Kálnoky-t.

Diplomáciai körökben Agliardi idejét lejártnak tartják. Természetesen nem fog rögtön visszahivatni, de soká semmi esetre sem maradhat bécsi állomásán. Mérvadó kö-

és amint az ügyésznek szemébe nézett, látta, hogy azok lázban égnek. Kezeit kiszabadította és méltóságos lépéssel távozott.

Jethro Starrt mintha kicserélték volna. Leült, könyökét térdére támasztotta és arczát kezeibe rejtette. Gazdasszonya a félig nyitva felejtett ajtón bepillantott, fejét jelentőség-teljesen rázogatta és azonnal visszavonult, nem akarván gazdáját megzavarni.

— Amitől tartottam, beteljesedett, süttogta a közvádó. Érzelmét nem tudta elrejtteni, és most idejön hozzám, hogy segítsék rajta. Mohón leste Nolan szavait a vallatáskor — jól láttam — és most azt kívánja tőlem, hogy a vádat támogató legerősebb tanuvallomást meggyöngyítsem. Én mentessem föl ezt az embert, aki kettőnk közé furakodott.

Görcsös nevetés tört elő arczát beárnyazta ujjai közül, és a mint fölpillantott, szemében sajtósárgos fény villámolt meg.

Vetélytársának életét kezei közt tartotta. Megfigyelte a hatást, melyet a terhelő tanuvallomás az esküdtekre gyakorolt, csak egy szavába került és az esküdtek szentírásnak veszik. Másrészt azonban a 12 esküdt oly nagy bizalommal van iránta — és ezt is nagyon jól tudta, — hogy csak egyetlen szavába került és Dick Nolan vallomása teljesen elveszítí szlyát.

A gazdasszony elmondta később, hogy Jethro Starr szobájában egész éjjel világosság volt. Az ügyész egész éjjel fel s alá járt, ami különben nem volt szokása. De akkor

nem tulajdonított a dolognak valami különösebb jelentőséget.

Az ítélethirdetés napján a tárgyalási terem oly képet mutatott, mint az előző tárgyalások alatt, ugyanaz a vádlott, ugyanaz a tanúk, ugyanazok az esküdtek és ugyanaz a hallgatóság. Csak Sessions Eszternek megszokott helye volt üres. A leány szándékosan nem jött el, mintha meg volna róla győződve, hogy Tom Massont elítélik és mintha nem érezne magában elég erőt arra, hogy az izgalmas végtárgyalás utolsó legizgalmasabb jeleneteit végigszenvedje.

A védőügyvéd Dick Nolan vallomását a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta megdönteni, Jethro Starr, aki a rendesnél haloványabb volt és arczán álmatlanság nyomai látszottak, el-einzegette az ügyvédet, hogy mint erőlködik a védenoze érdekében. Azután ő maga állott föl és beszélni kezdett. Eleinte kissé reszketett a hangja, de a mint belemelegedett, szava is megerősödött. Csakhamar halotti csönd lett a túltömött sorokban, a beszéd rendkívül hatást keltett, az esküdtek feszülten figyeltek.

— Hiszen ez védenozem, Masson malmára beszél — mormogott az ősz védőügyvéd. Még pedig sokkal jobban védelmezi, mint én az előbb. Milyen gyönyörűen beszél! Mi ütött az ügyészhez? Amióta együtt működünk, még sohasem mutatott ennyi érzelmét.

A hosszú beszéd elhangzott. Az esküdtszék visszavonult. Egy órai tanácskozás után

az elnök kijelentette az ítéletet. Tomas Massont felmentették.

A hír mint futótűz terjedt el a városkában és környékén.

Jethro Starr keze reszketett és ajkai vértelenek voltak, amint kalapját vette és hazament.

Ismét ott állott, rideg aglegényi szobájának ablakában, és hallgatta a járókeleket, amint az utozán az esetről beszélnek. A közvélemény azt tartotta, hogy a vádlott egyedül Jethro Starr beszédének köszönheti életét.

Nemsokára Sessions Eszter jött sietve a bíró háza felé.

— Meg kell neki köszönnöm, akárhogy szabadkozik is, mondá. Meg kell neki mondanom, hogy Tom és én életünket köszönjük neki. Est ő tette; hiszen mindenki azt mondja. Az Ur-isten áldja meg érte.

A leány bekopogtatott, kinyitotta az ajtót és belépett. Jethro Starr karosszékekben ült és merev kinézésű arczának még a kandalló nyugtalan lobogása sem tudott életet kölöcsönözni.

— Most csak meghallgat, bíró ur — mondá Eszter. A történetek után el kellett jönnöm. A legnagyobb halálával...

A leány megakadt. A merev, hideg arcz megfélemlítette. Jethro Starr meg volt halva. Boldoggá téve a leányt, akitszeretett, nem volt elég ereje hozzá, hogy a saját boldogtalanságának terhét tovább hordozza.

rökben eddig nem igen foglalkoztak Agliardi személyével. Magyarországi utazása óta azonban ez megváltozott s ma már azt beszélnek, hogy jól értesült körökben megtudták, hogy a nunczius a bécsi antiszemita-párt vezéreivel is igen szoros sőt barátságos viszonyban áll.

Kabinetválság?

Ejjeli 1 órákor saját tudósítónktól az alábbi meglepő fordulatokkal teljes sürgönnyt vettük, melyet egyelőre itt adunk minden kommentár nélkül:

Budapest, május 3. (Saját tud. táv.) Táviratunk megjelentekor a Bánffy kormány valószínűleg benyújtotta lemondását a királynak.

A lemondás oka az volna, hogy Kálnoky nyíltan letagadja a félhivatalos „Pol. Corresp.”-ban, hogy Agliardi nunczius megleckéztetésében egyetértene Bánffyval, hogy közöttük erre nézve megállapodás lett volna s hogy arra Agliardi okot adhatott.

Ez a hír elképzelhető megdöbbenést keltett. Eleinte nem hitték, később ismételt táviratozásra megerősítve látván a hirt, a szabadelvű pártban erősen felháborodtak.

A képviselők mindenfelől elősietve a legnagyobb izgalomban beszéltek a történeteket és történendőket. Képtelenségnek és kizártnak tartják, hogy Bánffy nyilatkozhatott Kálnokyról, ennek hozzájárulása nélkül. Tehát csupán az lehetséges, hogy Kálnoky, nem számítva hozzájárulása horderejére, megdöbben a következményektől s letagadta az egész dolgot.

Némelyek arra magyarázzák Héderváry bán gyors megjelenését Bécsben, hogy Bánffy bukása lehetséges és Kálnoky nyilatkozata után nagyon valószínű.

Héderváry következése azonban alig képzelhető el.

Bánffy, megkapván a jelentést, azonnal Bécsbe utazott, állítólag a lemondást magával vivén, mások szerint Kálnokytól a sértésért elégtételt kérni.

A királynál Kálnoky félhivatalos nyilatkozata lényegében a következő: Bánffy nyilatkozatai a külügyminiszteriumot meglepték s ott nem kevés megütközést keltettek úgy formájuk, mint tartalmuk miatt. Bánffy nyilatkozatai sem lényegükben, sem indoklásukban nem megegyeznek a külügyminiszter véleményével, ezért hangsúlyozása a kettőjük közötti egyetértésnek érthetetlen, mert a tárgyalást atólott, hogy Agliardi eljárását Rómában minő bizalmas uton jelezzék, még nem fejezték volt be, minthogy kellő adatok Agliardi magyarországi beavatkozásáról még nem szereztek be. Bánffy tehát csakis a diplomáciai ügyekbeni járatlanságából nyilatkozhatott idő előtt, mintegy megrohanva a velünk barátságos viszonyban levő szentszéket, ami csak ártalmára lehetett az ügynek.

Bánffy nyilatkozatai tehát újabb nyi-

latzatokat és következményeket fognak maguk után vonni.

A tőzsdén elterjedt a lemondás híre, mire a papírok kissé estek.

A nunczius egy hírlapíró kérdéseire kijelenti, hogy Bánffy nyilatkozata meglepő ránézve és érthetetlen. O csupán kötelességét teljesítette, a hercegrímás fensőbbiségét elismerte, belügyekbe nem avatkozott, sőt a nemzet ezredéves fennállásáról szólva, a kormány dicséretét vélte kiérdemelni. Szóval letagad mindent. Kálnokyval állítólag még nem beszélt s csupán a római instrukciók megkapásakor beszélhet, akkor megteszi panaszát. Lehetetlennek tartja ebben az ügyben Bánffyval Kálnoki egyetértését. Reméli a dolog békés megoldását, s hiszi, hogy visszahívása teljességgel ki van zárva.

IDŐJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 768.2 milliméter, délután 2 órákor 766.8 milliméter. Némereák: reggel 7 órákor $C^{\circ} + 8.3$, délután 2 órákor $C^{\circ} + 18.8$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor N. 3., délután 2 órákor E. 6. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A színésznő szökevénye.

— Szerelmes diák. —

Mikor a színésznőt egyes, hatásosabb jelenet, vagy felvonás végén kitapsolnak, a virágokban bokáig gázoló diva nem is sejti, hogy ott a harmadik emeleten tuli magaslatokon nem egy fiatal szív hangosabban dobban meg, mint a két, taktusra összeverődő tenyér.

A frenetikus taps elnyeli a felé szálló sóhajokat, a távolság folytán elmosódik a szenvedő arc, s az a hajlongó színésznő csak a mosolygó arczokat látja, s csak a tapsot hallgatja.

Pedig hány reménytelen szerelemnek lett ő okozója, hány boldogságtalanságnak előidézője?

Nem azok az igazi tisztelők, az igazi hódolók, kik virágot, koszorút, ékszereket ajándékoznak a színésznőnek, kiben nem a művészetet, hanem a szép bokákat bámulják, s azok birásáért képesek magokat ruinálni, — oh! nem...

Azok a művészet tisztelői, imádói, kik a szájuktól vonják el azt a néhány hatost, melylyel a színház magasabb régióiba feljuthatnak. Nem értők, hanem az ideálért rajonganak a szerencsétlen ideálisták.

Ilyen lett Schwarz Fülöp, a radi háztulajdonos 15 éves, Samu fia is, ki itt hagyva az iskolát a vizsgák előtt, néhány forinttal zsebében az ideálja után Nagyváradra szökött.

Apja kétségbeesetten sürgönyözött a kis szökevény után, kit haza fognak küldeni a syntaxis mellé — feledni.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 4. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Helyenként csapadék.

Riport közben.

— Lemaradt szenzáció. —

As „Arizona Kicker” munkatársának is becsületére válnék a mesteri fogás, melyet minapában cselekedtem meg.

Van nekem egy hírlapíró barátom, ki a legjobb csimbora, a leghűbb utitárs (vele voltam Tokióban) a lóvonaton, s mégis riválisom. Együtt járunk a riport-helyekre, egymás orra

elől halásszuk el a szenzációkat és versengünk, hogy ki ír nagyobb tudósítást.

Egymást folyton izgatjuk a következő szavakkal:

— Van ám hírem dosztig! Hát van neked is? .. Micsoda szenzáció?

— Ugyan mi az a szenzáció? — mérgelődik a másik.

— Csak nem vagyok bolond, hogy megmondjam? Kaparj kurta, neked is less!

A másikat természetesen essi a méreg, s mint egy őrrült, ugy szaladgál a többnyire csak képzeletben létező szenzáció után; a másik pedig jól nevet a markába.

Régóta gondolkoztam azon, hogy mint főshetném le az ér kollégámat, s hosszas fejtörés után pompás tervet eszeltem ki.

Három órákor indultunk a szokásos körútra.

— No van-e valami? — kezdi ő a piszkálódást. Fogtam egy olyan hirt, hogy két hétig el lehet tartani vele a közönséget.

Csendesen mosolyogtam, mi láthatólag rosszul esett neki.

— Megvan talán neked is?

— Meg ám! De az, amit te gondolsz semmi azokhoz képest, miket én csiptem csupa véletlenségéből.

— Kitől? Honnan?

— Ha megmondanám, akkor könnyű dolgom volna a hírszerzés. Kaparj kurta neked is less.

Szótlanul haladtunk astán egymás mellett, s miután eivégeztük dolgainkat, el akartam tőle válni, hogy visszatérhessek a szerkesztőségbe.

— Ne menj még, hiszen még csak öt óra mult!

— Nem bánom én. Sokat kell ma irnom; két cikket, meg vagy huss hirt. Szervusz!

Kezet nyújtottam, de ő nem fogadta el, s kissé gondolkosni látszott.

— Tudod mit csinálnak most?

— En a szerkesztőségbe megyek.

— Dehogy mégy! Elmegyünk valamelyik szeszháza, hol a legpompásabb bort mérik, potom 40 pénzért literjét.

Ertelek, gondoltam magamban, le akarsz itatni, hogy a híreimet elesiphead!

— No nem bánom, megyek, de előre kijelentem, hogy 6 óránál tovább nem maradhatok.

— En sem akarok tovább maradni.

Két liter bort hozatott, de ssódát nem.

Tiszta bortól könnyebben berugok, gondolta bizonyosan ő kelme, mikor az első poharat fenéig kiirítottam. O azonban alig ivott valamit, s már is tölteni akart.

— Ho-hó, pajtás, nem addig van az! Előbb idd ki te is, csak asután töltés!

— Nem izlik.

— Akkor én sem iszom most többet, hanem megyek.

Láthatólag megijedt, s hogy megnyugtasson, kiitta a pohár bort.

— Így ni vén róka. Látod én már ast hittem, hogy le akarsz itatni.

— Dehogy, dehogy! Csak nem gondolsz ilyesmit felőlem?

— Tőled minden kitelik. Ha te iszol, én is issom.

— No jól van hát! Hogy meggyőzselek arról, hogy nem akartalak berugatni, előre ki fogom inni a részemet.

Jól vagyunk már, — gondoltam magamban. Ismertem képességemet, s ugyszintén az övét is, s így bizonyos voltam abban, hogy a rövidebbet nem én fogom huzni.

Csendesen iszogáltunk, s mire a két liter elfogyott, s újabb kettőt hozatott, jó kedve kerekedett, s dalolni kezdett.

— No kontrésszál hát! — bisgatott hangosan.

Nem akartam ellenkezni, s inkább fujtam utána mérsékelt hangon a terczet.

Igy danolgattunk el csendben hat liter bort. O már nem is énekelt, hanem egy arravetődött bandával huzatta, maga pedig az asztal tetején táncolt, s bele-belerikkantott a professzionátus, vályogvető banda muzsikájába.

En is éreztem az ital hatását, s jónak láttam balközépen elbillenni, bár a jó kedv megfosztott minden energiámtól.

Néhány pillanatig küzdött bennem a kötelezőség és a mulatás vágya.

— Soh'se halunk meg! — hujjántotta felém a kollega, s lefordult az asztal tetejéről a szigányok közé.

— Soh'se halunk meg! — kiáltottam én is, mire ő nagynehezen feltápászkodott a földről.

Hajnalban indultunk hasafelé, s utközben találkoztunk a lapkihordókkal, s elképedve néztük a lapot, melyből hiányzott a szeszacszó.

Egy ideig szótlanul bámultunk egymásra, majd összeölelkezve megfogadtuk, hogy többé nem agrasztjuk egymást.

HIREK.

Május 4. Szombat. Róm. kath. naptár: Flórián. — Protestáns naptár: Flórián. — Izraelita naptár: Achre M. — Görög-keleti naptár (Április 22.): Paraklit. — A nap kél 4 óra 40 perczkor, nyugszik 7 óra 12 perczkor.

Szabadságharoz emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölossey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Május 5. Az aradi könyvnyomdások majálisa a Csátlai erdőben.

Junius 2. A hadász-egylet juniálisa a Csátlai erdőben.

— Főispánok találkozása. Az ország főispánjai az idén negyedszer gyűlnek össze Budapesten barátságos találkára, melyen sem politikai, sem testületi kérdést nem tárgyalnak. A főispáni kar nevében Fábrián László Aradmegye és Arad szab. kir. város főispánja tegnap az alábbi körlevelet kapta:

Kedves kartárs ur!

Magyarország főispánjainak néhányja az ország fő- és székvárosában találkozáskor, annak a nézetének adott kifejezést, hogy a koronázás 35 éves emlékének megünneplésére még 1892. évben elhatározott, évenkénti barátságos összejöveleteket változatlanul fenn kellene tartani.

Mivel pedig a főispáni karnak legidősebbje, Vay báró, közölünk kilépett, a fentebb érintett értekezlet alantírott pestvármegyei főispánt kérte föl, hogy a szünőfélben lévő mozgalomnak élére állva, a főispánok barátságos összejöveleteit, mint vezető és rendelkező, mindenkor június elejére összehívja, megbízatván egyúttal Torontál vármegye alantírott főispánja, hogy eme teendőiben segédkezésre legyen.

Midőn mindezekről az összes tagtárs urak ezennel értesítették, hangsúlyozták, hogy a főispáni összejöveletek, kizárólag a koronázás emlékének megünneplésére rendezett barátságos összejöveletek, melyek semmiféle politikai vagy testületi kérdéssel öszeköttetésben nem állanak és kizárólag a kedélyes baráti érintkezés elősegítésére és mindenekelőtt a koronázás emlékének megünneplésére szolgálnak.

Alantírottak egy ilyenmő megbízatást készséggel fogadván el, a kartársak öszeségével ezt tudatják, hogy az ez évi összejövetel napját, módját és programját annak idején közölni fogják.

Kartársai üdvözléssel

Rónay Jenő s. k.,
főispán.

Beniczky s. k.,
főispán.

— Tömeges lakásváltozás. Az aradi rendőri bejelentő hivatalnak ugyancsak sok teendője akadt a májusi költözködéssel, alig győzi a sok munkát. Az első napon 579 kiköltözést és 500 beköltözést, összesen tehát 1079 lakásváltozást jelentettek be a hivatalnak, amelynek buzgalmas vezetője Bámert István az összes bejelentéseket elintézte.

— Érdekes lelet. Az aradi oszternázó vállalat munkálatai közben a múlt hét folyamán egy igen érdekes leletet talált, mely úgy geológiai, mint pethographiai tekintetben méltán felkelti a természettudósok figyelmét. A lelet ugyanis egy megszenesedett fatörzsa, mely hét és fél méter mélységben homok, kavics és márga réteggel borítva szenesedett meg. Molnár Géza vállalati mérnök figyelméből az aradi Lyceum muzeuma is kapott egy nagyobb darabot belőle, melyért fogadja az igen tisztelt mérnök ur ezuttal is az igazgatóság hála köszönetét.

— Utak javítása. A tavaszi áradások és a belvizek felgyülemlése folytán a megyei utak

sok helyt megrongálódtak, vagy teljesen használhatatlanná váltak. Az alispáni hivatal sürgősen intézkedett, hogy a kijavítási munkálatokat haladéktalanul megkezdjék minden vonalon s egyben elrendelte, hogy a vállalkozók néhány nap alatt a szükséges kőanyagot és homokot az utakra szállítsák. A munkát május 2-án kezdték meg.

— Flórián ünnep. Flórián, a tűzoltók véd-szentjének ünnepét esztendőről-esztendőre meg szokta ünni a város lakossága. Tegnap este 8 órakor az önkéntes tűzoltókar dísz tarkodóval járt be a főbb utcákat. Amerre a tűzoltók jártak, kinyitak az ablakok a zene hatása alatt. Mindenütt nagy néptömeg kísérte a menetet, amerre haladt.

— Az aradi hírlapírók és írók köre a f. hó 6-ára kitűzött rendes választmányi ülését közbejött körülmények következtében f. hó 12-ikére halasztja el, miről a választmányi tagokat ez uton értesíti Brankovics György elnök, Hrabowszky Lajos titkár.

— Diák-majális. Egyik helyi lap társunk tegnapi számában jelent meg az a hír, hogy az idén a diák-majális nem lesz megtartva, a mi nem kis szomorúságot okozott az aradi leányok szívében. Ertesülésünk szerint, igaz ugyan, hogy a gimnázium majálisa valószínűleg elmarad, de azért a főreális iskola ifjúsága megtartja majálisát, mely siker dolgában bizonyára nem fog mögötte maradni az eddigi majálisoknak. Midőn est az örvendetes hírt a szomorkodó aradi szép leányok tudomására hoztuk, azt is megsugathatjuk, hogy a meghívókat már a legközelebbi napokban kézhez kapják.

— Orvosválasztás Szemlakon. Rendkívüli érdeklődés mellett folyt le — írja levelezőnk — tegnap községünkben az orvosi állás betöltése, a mely leköszönés folytán megürült. — A szép számú pályázók közül Bund Arpad dr., jelenleg pécskai magánorvost választották meg 10 szavazattöbbséggel, ki a helyszínen lévén, az esküt nyomban letette a választást vezető Vársárhelyi Géza főszolgabíró kezébe. Mint levelezőnk értesül, a választás ellen több rendbeli okok miatt felebbezés se készülnek.

— Kövezés. A mérnöki hivatal tegnap kezdte meg a kövezési munkálatokat a radnai uton. A régi, rozszant utat a főtér magasságáig emelik fel a ezen magasságban építik tovább az utat egészen a vambházig.

— Kigyulladt kirakat. Tegnap délelőtt a véletlen folytán kigyulladt Nagy Farkas aradi fűszerkereskedő boltja. A tűz keletkezése ez: a kirakatban levő tüvek zöldre festett gyaluforgács közé vannak elhelyezve. Az egyik segéd — elég vigyázatlanul — nagyon közel talált menni égő gyufával a kirakathoz, s így az abban levő forgács egy pillanat alatt lángot vetett. A tűz folytán a kirakat tüvege szomorú állapotba jutott, míg a kirakatban levő összes tárgyak elpusztultak. A tüzet az üzleti személyzet fojtotta el, még mielőtt nagyobb szerencsetlenség történhetett volna.

— Szocialista egyletek. Egy budapesti ipari szaklap kimutatást közöl a Magyarországon fennálló szocialista egyletekről. A kimutatás szerint Szegeden egyetlen szocialista egylet van, és pedig a „szegedi cipész és csizmadia segédek szakegylete.” Ezenkívül Ujvidéken egy. Temesvárott három Orosházán egy, Aradon hat, Hódmezővásárhelytől kettő, Lugoson egy, Nagybecskerekén egy, Gyertyámoson egy, Cservenkán egy, és Nagy-Szent-Miklóson egy. Mint ezekből is látszik a szocialisták szépen behálózta az alföldet.

— A kepersóban született. Iszonyu eset történt tegnap — mint nekünk írják — Be-

regázó községben. Csulán Ikonia ottani parasztnő a napokban meghalt; mikor tegnap a koporsóba tették, a holt nő halott gyermekét hozott a világra. Az esetet, a mely nagy izgalmat okozott a falu babonás lakossága körében, bejelentették a kir. ügyészségnek. A törvényesek most szigorú vizsgálatot indít az iránt, vajjon Csulán Ikonia természetes halállal mult-e ki. Holttestét és a gyermek holttestét fel fogják boncolni.

— A csendőrség szaporítása. A honvédelmi miniszterium a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg utasította a magyar ezredek parancsnokait, hogy az altiszteket szólítsák fel a csendőrséghez való átlépésre. Jelentkezhetnek azok a jó magaviseletű altisztek is, akik szolgálati idejüket még nem töltötték ki. A belépőknek három évre kell magukat kötelezniök szolgálattételre. Ez az intézkedés azért válik szükségessé, mert az országgyűlés által jóváhagyott törvényjavaslat értelmében közel eszerre szaporítják a csendőrség legénységének létszámát.

— A kompromittált Szt.-Péter. Békéscsaba írja tudósítónk a következőket: A paraszt szélhámos-ságnak nem utolsó fajtájában fog itélni az itteni bíróság. H. Mihályné, egy vagyonos polgárnőnek a férjét a napokban temették el. A feleség vigasztalhatatlan volt a gyászban. Esténként a kaposos bibliából olvasgatott, hogy ebből merítsen vigasztalást. Ebben az istenes foglalkozásban találta őt egy tulvilági elak, fehér lepedőben, övig érő hófehér szakállal, a megrémült asszony glóriát is látott a jövevény fején csillogni.

— Szt.-Péter vagyok! — szólalt meg siri hangon a férfi, — hát ne félj, az urad küld. Te neked 700 frtot hagyott, melyet nem igaz uton szerszt. Ezt bista rám, hogy jogos tulajdonosának adjam.

— A pénz takarékbán van — szól az asszony.

— Az hiba, vedd ki holnap; eljövök érte. Es ezzel eltűnt a jövevény. Az asszony a takarékból aztán kivette pénzét, de elmondta az esetet a felnőt és külön élő fiának, a ki előtt Szt.-Péter kívánsága, hogy rendőri mérszóval éljünk, fölöttébb gyanus volt, maga kívánta Szt.-Pétert látni s időközben a csendőrséget is közreműködésre hívta föl. A kísértetek órájában a pontos szent meg is érkezett, a Oherubok, az az a csendőrségi szuronyok láttára azonban „sáfrányszagot” érzett és elakart szülelni. H. Mihályné tözsomszédját álcázták le és ma a talmi Szt.-Péter börtönben ül.

— Szerencsetlenség az indóházban. Tegnap délután Szegeden az aradi vonat megérkezése után megrázó szerencsetlenség történt a „Szeged” indóházban. Ugyanis az utasok egyike: Péter Andras, mező-berényi lakos az indóház lépcsőzetének legfelső fokáról oly szerencsetlenül zuhant le, hogy súlyosan megsérült. A ndrassy Ferencz dr. kerületi orvos vette ápolás alá a sérültet, a kit a legközelebbi aradi vonattal ismét hazaküldtek családjához.

— Alattomos gyújtogató. Miklós Szotron, világosi lakos — mint levelezőnk írja — a napokban azt vette észre, hogy házának padlásáról gyanus füst tódul ki. Felszaladt hirtelen a padlásra és még elég jókor érkezett a baj elejét venni. Valami alattomos, eddig még ismeretlen tettes gyújtogatói szándékból petrolummal itatott rongyot dugott a padlás lécei közé, melyeket meggyújtott. A tüzet rögtön eloltották és így a szerencsetlenség elmúlt.

— Megmárt tanuló. A kis-utca 6. számú házban lakik Széletzky István, aradi kőfaragó, akinek kutyája tegnap Varjassy Géza főgymnáziumi tanulót a jobb lábának külső felén megmarta. Az ebet kivitték a gyeptérre, megfigyelés végett.

— Egy őrjüngő rémtettel. Rettentő esetről kaptunk hírt. Penaciedimonti helyiségben az odaváló polpármester epileptikus fia hirtelen őrjüngésében tört ragadott s hugát és édesanyját öszeszurdalta, azután egy ingben kirohant az utcára, leszurt egy utjában álló embert, s mikor édesapja, aki utána szaladt, utólérte, azt is mellbe döfte néhányszor, úgy hogy a szegény ember vértől borítva roskadt le. Végre nagynehezen sikerült elfogni és ártalmatlanná tenni az őrjüngőt. Amikor kérdezték tőle, hogy miért tetts mindezt, azt felelte:

— Tettem a Jézus Krisztus nevében, ámen!

— Sirjában megfordult konzul. Mirzinából, ázsiai Törökországból olyan hajmeresztő esetet jelentenek a görög lapok, amely szinte hihetetlennek hangzik. Ovidio Rossi, merzinai olasz konzul a múlt héten meghalt a temetése nagy pompával ment végbe a diplomáciai testület és a helyi hatóságok összes tagjainak jelenlétében. A halottat a város katalikus temetőjében tették öröknyugalomra. Még azon este az egyik temetőről rémületes kiáltó hangokat hallott a sirboltól. Halálra ijedten futott be a városba a konzul családjához a jelentette a szokatlan dolgot. Lélekszakadva rohantak ki a temetőbe, felnyitották a sirboltot és kibontották a koporsót. Iszonyatos látvány tárult ekkor a jelen voltak szeme elé: a halott megfordult a koporsójában. Karjai és lábai az elképzelhetetlenül kínos vérgöcsben göcsösen merevedtek meg. A haja ki volt tépve, az arca felduzzadva, a szeme kidüledve. A szerencsétlen embert eleve nem temették volt el, s ugyfúlát meg a koporsójában, olyan halálusa után, amelyről embernek fogalma alig lehet.

— Ujabb földrengés. Laibachból táviratozzák, hogy a tegnapi nap és a múlt éj nyugodtan folyt le. Tegnap délelőtt 10 órakor gyengébb és 12 óra 25 perczkor három másodperczig tartó erősebb lökések voltak érezhetők. Mannsburgban egy nap-számos súlyosan megsérült.

— Zarándoklás egy öngyilkos sirjához. Békes-Csabaán az ágostai egyház egyik nagyon buzgó tanítója: Salát Tamás öngyilkossá lett és hozzátartozói akkor tudták meg tragikus esetét, mikor az öngyilkost már egy hét előtt, mint ismeretlen embert Mező-Turán eltemették. A csabaiak annyira fájjalják a derék tanítót, hogy mintegy százhuszan tegnapelőtt külön vonaton Mező-Turra utaztak és megkoszorúzták az öngyilkos sirját. A polgárság gyászát Veruer László lapszerkesztő tolmácsolta, az iparos-dalárda pedig gyászdalát énekelte.

— Trahoma-katonaság között. A budai alkotás-utcai katonakórházban tudvalavólag tömördek trahomás beteg van, kik negyedrészben sem férnek el az elkülönített rendes szemészeti osztályon. A kórház parancsnoka már tavaly is úgy segített a dolgon, hogy ezen ragályos betegeket a kórháznak nagy kertjében levő szellős, nyitott barakokban helyezte el. A trahomások száma majd 200-ra rug és leginkább a 12-ik számú Ferencz szicíliai király nevét viselő Tolnán állomásozó uhlánus ezred katonái, kikhez hetenként érkeznek újabb és újabb trahomás betegek. A gyalogságtól legtöbb van ott a 38-ik dolinary és a 6-ik újvidéki ezredből, s ezek is oly nagy számban vannak bent, hogy külön tiszt oktatja őket fegyverfogás és más dolgokra. A rahomás betegek részére különben igen nagy épületet terveznek az építendő 16-ik számú helyőrségi kórháznál, mely tudvalavólag az Angyal földön épül.

— Nem szokhatta meg a magyarokat. Különös okból lett öngyilkossá egy tót leány a pozsony megyei Szemponen. Burián Johanna odavaló birtokos asszony nemrég szolgálataiba fogadta az Igramba való Banics Rózát. A husz éves leány már néhány nap mulva szomorú kezdett lenni. Egyre panaszkolta, hogy mint tót leány nem bírja megszokni a magyarokat. Április 22-én végre eltűnt a házából s mindenki azt hitte, hogy hazaszökött Igramba. Tegnap fölment a ház kocsisa a szérü padlására abrakért s nagy megdöbbenésére látta, hogy Banics Róza ott kötényénél fogva fölkasztotta magát. Egész héten függött ott a holttest, s nélkül, hogy valaki sejtette volna.

— A jó vidékiek. A napokban történt, hogy egy francia járásorvost éj idején felköltöttek. Egy paraszt ember hívta a feleségéhez, aki már halálán volt. Az orvos befogatott és a paraszttal utnak indult a több kilométernyire levő hely felé. A helység közelében a paraszt valami ürügy alatt lelépelt a fűcsiről, aztán eltűnt, az orvos, mint-hogy senkisémet tudott semmiféle beteg asszonyról, bosszusan hasatért. Néhány nap mulva a következő levelet kapta: „Igen tisztelt orvos ur! Nagyon le vagyok kötelezve, hogy hazavitt,

lehetetlen volt kocsit kapnom, az idő pedig iszonyu volt. Remélem, nem vesse rossz néven a kis alkalmatlankodást?”

— Tűz a budai szinkörben. Tegnap este nagy veszedelem fenyegette a budai szinkört. Sardounak A h a z a ozimü drámáját játszótták s a nézőteret zsufolásig megtöltötte a közönség. Az egyik felvonás végén az egyik színész, Kápolnay Juliska, a színpadról bement öltözőjébe s ott borszesz láng mellett hajított vasat melegített. — Az égő borszesz egyszerre csak kiömlött s meggyújtotta az asztalon levő ruhákat. A színész erre nagyon megijedt s hirtelen egy nagy újságpapírossal borította le az asztalt. Ettől a tűz még inkább terjedt s már-már a deszkafalakra harapódzott át. Kápolnay erre segítségért kiáltott, mire odasietett az inspekciós tűzoltó, a ki gyorsan eloltotta a tüzet. A közönség semmit sem tudott a tüzről, mely nagyon könnyen elpusztíthatta volna az egész szinkört.

— Ujabb árvizek. A nyugati megyékből újabb árvizeket jelentenek. Sopronból táviratozzák: a Vulkapatak Fraknó határában annyira megáradt, s a pordány-nagymatoni utat annyira megrongálta, hogy ezen az uton minden közlekedés szűntel. Egy szombathelyi távirat szerint a Rába és Pinka folyók Pinka, Mindszent, Csákány, Vasalla, Horvát- és Magyar-Nádalla, Körmend, Hollós és Hidvég községek határait elöntötték. Körmenden az idén már harmadszor van árvíz. — Radó Kálmán Rábaszabályozási kormánybiztos, Kapuvárra érkezett, hogy a Répezeszabályozás ügyében helyszíni szemlét tartson.

— Katona-zene. Ma szombaton este 8 órakor a házezred zenekarának hangversenyével nyitattik meg Nagy Lajos söröszarnokának a kerkhelyisége, amire ezeunel felhívjuk a katonazene kedvelőinek figyelmét.

GYÁSZROVAT.

† Levay Ferencz. A kultuszminiszteriumot ismét gyász érte, egyik kiváló és ügybuzgó hivatalnok, Levay Ferencz tanácsos, tegnap reggel 8 órakor meghalt. Halála nem volt váratlan, mert a megboldogult már évek óta betegeskedett s idült tüdőbaján még a délvidék enyhe éghajlata sem bírt javítani. Allapota napról-napra súlyosbodott és az ideitavasz ágyba döntötte, ahonnan föl sem kelt többé. Apóló neje és leánya folyton ott virasztottak betegágya mellett, de hasztalanul, mert tegnap hajnalban beállt az agónia s néhány órára rá meghalt. Benne a miniszterium egyik legbuzgóbb hivatalnokát veszítette el.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi ipartestület építészeti szakosztálya holnap, vagyis vasárnap délután 10 órakor az ipartestület nagytermében tartja első rendes havi gyűlését. Miután különösen a közműves és az ács-szakba vágó fontos tárgyak kerülnek szönyegre, felkérem az érdekelteket a pontos megjelenésre. Arad, 1895. május 3-ikán. Tisztelettel Jiraszek Lajos az építészeti szakosztály elnöke.

(*) Az aradi kereskedő ifjak közművelődési kör választási ellenpártja ma este tartja saját helyiségében társas vacsorával egybekötött utolsó értekezletét, amelyre a t. tagok a tárgy fontossága miatt teljes számban való megjelenésre felkéretnek. A végrehajtó bizottság.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* Uj idők legutóbbi számába is Mikszáth Kálmán, Herczeg Ferencz, Bródy Sándor, Endrődy Sándor irtak, rajzoló pedig Baditz Ottó, Neogrady Antal, Pataky László. A mindentéle rovatban érdekes apróságok olvashatók. Mutatványszámokat az Uj időkben kívánatra bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal.

* Uj könyvek. Ujabbban a következő könyvek jelentek meg: Az Arpadok története. Becces és élvezetes munka az Arpadház uralkodásáról. Irta Sebestyén Gyula. Kiadta a Franklin-társulat. Ara 1 frt 50 kr. Gazdasági jogjelmé. Gazdasági tanintézet és mezői gazdák használatára. Irta Haller Károly dr. egyetemi tanár. Harmadik, átdolgozott kiadás. Ara 1 frt. Szintén a Franklin-társulat kiadásában jelent meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A kecske és a káposztáshordó.

— Törvénytörési mese. —

Az alábbi sorokban szerepelni fognak a következő személyek és tárgyak: Giesamini Pietro, a felesége Huber Terézia, Kuvék Nika, ennek örlült testvére, továbbá egy élő kecske és egy üres káposztás hordó.

A színhely Kuvin, az eset pedig az: Giesamini Pietro és felesége, Kuvék Nika örlült testvérétől vettek egy kecskét és káposztás hordót egy forint negyven krajczárért. Hogy ilyen olcsó alkut kötöttek, az természetesen onnan van, mert a szegény örlült nem tudta mit csinál.

Mikor az olasznevű ur és felesége elmentek Kuvékékhöz, hogy a megvett holmikat elszállítsák, Kuvék Nika az örlült eladó bátyja azzal állt elő, hogy ő nem adja oda a tárgyakat, mivel az alku érvénytelen.

Most történt a baj. A megvett tárgyak ugyanis kézügyben voltak és a kecskét hirtelen megragadták mindhárman. Egyfelől Giesamini és felesége, másfelől Kuvék Nika, a kecske pedig es alatt rettenetesen mekegett. Végre is Nika ur nem bírt a kettős erővel és elengedte a kecskét.

Erre a csel fogásra nem voltak elkészülve az ellenfelek és földre pottyantak, a kecske pedig rájuk. Az olasznevű ur csak hirtelen kimászott a kecske alól, hanem az asszony nem tudott, annál is inkább, mert a kecske öklödni kezdett, mihez Kuvék Nika is hozzájárult egy pár lábrugással.

Az asszony elég súlyosan sérült meg, miért is Kuvék Nikát bevádolták. Tegnap ítélte az aradi törvénytörési felette és elítélte 6 havi fogházra.

§ Erőszakos fenyték. Morodán Alexa szabadhelyi paraszt együtt élt Száva Szavéta odavaló asszonnyal. — Egy alkalommal Morodán Alexa berugva jött haza és sürgősen vacsorát kért, mit az asszony nem tudott elég gyorsan feladni. Ez a körülmény annyira felbosszantotta Morodán Alexát, hogy bioskával több helyen megszurkálta az asszonyt. — Tegnap tartották a végtárgyalást ez ügyben és Morodán Alexát 2 hónapi fogházra itélték.

§ Asszonyháboru. Mind a három asszony Apateleken lakott, névszerint Cselvárszki Mária, Rocskás Andrásné és Kilik Jutka. Kifürkészhetetlen alapu harag dult közöttük már régen, mely utóbb is katasztrófát idézett elő. Délit történt, hogy Cselvárszki Mária portájára vetődtek Kilik Jutka és Rocskás Andrásné. Egy darabig csak simán folyt a társalgás, hanem lassankint oda jutott a dolog, hogy Cselvárszki Mária éles hangon vetette oda:

— Már megint kezditek?

Es ök kezdtek. Végre is felkapott Cselvárszki Mária egy fazék forró vizet és az asszonyokra öntötte. A forró víz megsértette Rocskás Andrásné, de különösen a Kilik Jutka kezében levő kis leánygyermeket, Mariskát.

Az ügy tegnap nyert elintéztést úgy, hogy Cselvárszki Mária súlyos testi sértés vétségéért két havi börtönre itélték.

TÁVIRATOK.

A főrendiház albizottságainak ülése.

Budapest, május 3. (Saj. tud. táv.) A főrendiház albizottságai tárgyalták a hátralevő egyházpolitikai javaslatokat. A tárgyaláson egyetlen püspök sem jelent meg, állítólag Agliardinak Bánffy által történt megsértése miatt. Hosszabb vita után a bizottság főtartotta előbbi javaslatát egész terjedelmében.

A római kuria és egyházpolitikánk.

Budapest, május 3. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.” a nemzeti párt egyik lapjának a római kuria iránti barátságos megnyilatkozásával szemben utal arra, hogy néhány hét előtt Verga bibornok a magyarországi tanítórendekhez rendeletet küldött, hogy a vegyesházasságból származó gyermekeket katólikusan neveljék. Wlassits miniszterakkor érelyesen tiltakozott ezen illetéktelen beavatkozás ellen, sőt a hazafias episcopatus rendfőnökök is megtagadták a végre-

hajtást. Így ez úgy még B á n f f y tegnapelőtti beszéde előtt elintéztetett.

Az eltűnt 80,000 frt.

Miskolcz, május 3. (Saját tud. táv.) Léva y József alispán nyilatkozatot tesz közzé, kimutatva, hogy az eltűnt 80,000 frtról szóló s a lapokban most körutat tevő hírből csak annyi igaz, hogy H a r o s Sándor megyei adminisztrátor a megszavazott 80,000 frtból csak 10,000-et v e t t f ő l és azzal hűségesen el is számolt.

Hajófelszentelés.

Fiume, május 3. (Saj. tud. táv.) A hajógyárból legközelebb kikerül az első itt épült tengeri gőzös, az: „Eldrec”. A hajót nagy ünnepélyvel felszentelik.

Forradalom Belgrádban.

Bécs, május 3. (Saj. tud. távirata.) Hírlik, hogy Belgrádban forradalom-szerű nyugtalanság támadt. Több helyütt a katonaság lött a tömegre. A hirt a legnagyobb fentartással közlik.

Zichy utja.

Lemberg, május 3. (Saj. tud. táv.) Z i c h y Jenőt társaival együtt mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. Már tovább indult Odesszának.

A kivándorlás.

Lemberg, május 3. (Saját tud. távirata.) A Rafael-egylet a nála bejelentett kivándorlók elutazási határidejét akképen szabályozta, hogy a nyáron át minden hónapban 100 kivándorló fog az egyesület támogatásával Braziliába menni.

A pápa politikai végrendelete.

Róma, május 3. (Saj. tud. távirata.) A pápa átadta a bibornokoknak politikai végrendeletét, meghagyva, hogy gyorsan válaszszák meg az új pápát, nehogy a hatalmak befolyásolják a választást, vagy megakadályozzák, hogy az utód a mostani pápa politikáját folytathassa.

A párbajügyek szabályozása.

Pétervár, május 3. (Saj. tud. táv.) Az igazságügyminiszteriumban tervezetet dolgoztak ki, a mely a katonatisztek és a civilek közötti párbajokra vonatkozik és elrendeli, hogy az államügyésznek minden ily ügyet az igazságügyminiszterhez be kell jelenteni, a ki azután a hadügyminiszterrel egyetértőleg dönt a párbaj megengedhetősége felett.

Oroszország fegyverkezik.

Odessza, május 3. (Saj. tud. táv.) Oroszország azon esetre, ha a japán kormány az orosz követeléseknek eleget tenni nem fog, minden előkészületet megtett az ellenségeskedés megkezdésére.

Odessza, május 3. (Saj. tud. táv.) Oroszország komolyan készül a háború megindítására, ha Japán követeléseit nem teljesítené.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, május 3.

A mai gabonavásáron már meglehetősen jó behozatal volt, de a folytonos áringadozás miatt kereskedőink igen tartózkodók s csak

is malmaink néhány kereskedővel vettek részt. Behozatott mintegy 1000 mm. buza s mintegy 200 mm. tengeri.

Elkelt:

I. minőségű buza 6 forint 70 krajczártól 6 forint 20 krajczárig, közép minőségű buza 6 forint 50 krajczártól 6 forint 00 krajczárig, tengeri 6 forint 50 krajczár, árpa névleges jegyzés 5 forint 90 krajczár, zab névleges jegyzés 6 forint 20 krajczár, rozs névleges jegyzés 6 forint.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog országjelentése. —

Budapest, május 3.

G a b o n a t ű z l e t: Buzát ma jól kinalták, a vételtkedv is jó volt s az irányszat megszilárdult, elkelt 35000 mm. 2 és fél krral magasabb árakon.

	mmassa	kg	frt
Tiszavidéki	400	82.	7.60
"	200	81.	7.55
"	150	80.	7.50
Pestvidéki	1000	79.	7.42 1/2
"	200	79.	7.40
Székesfehérvári	300	79.	7.37 1/2
"	200	79.	7.42 1/2
Tolnai	2600	78.	7.40
"	200	78.	7.40
"	100	79.	7.37 1/2
"	100	79.	7.35
"	300	78.	7.35
Beaskereki	2500	79.	7.35
Bácskai	4000	77.	7.42 1/2
Bajai	2000	79.	7.40
Ó-Becsei	2100	78.	7.50
"	300	80.	7.50
Felső-tiszai	100	80.	7.45
"	100	79.	7.45
Raktározon	3700	81.	7.55
"	400	81.	7.60
"	1700	81.	7.55
Szerbiai	500	78.	6.30
"	900	77.	6.20
Rozs	200		6.05
"	300		6.02
"	400		6.—
Zab	100		7.10
"	200		7.—
"	100		7.—
"	200		6.92 1/2
"	100		6.65

H a t á r i d ő ű z l e t: Amerikából ma olcsóbb árfolyamokat jelentettek, nálunk a buza tizlet változatlanul indult, s gyenge tizletmenet mellett pár krral alacsonyabban zárult. Tengeri lanyhán indult s tekintettel a nagyobb mérvű eladásokra tetemesen ellanyhult zárhatig. Zab és rozs változatlanok.

Zárul 11 órakor:

Őszi buza	7.28—7.30
Buz májusra	7.26—7.27
Tengeri májusra	7.09—7.11
Tengeri augusztusra	7.15—7.17
Őszi rozs	6.42—6.45
Őszi zab	6.13—6.15
Repeze	10.90—11.—

E r t é k t ő z s d e: Szilárdan indult az tizlet nemzetközi papirokban, s élénk tizletmenet mellett pár frttal magasabban zárulnak hitelrészvényeink. Helyi papirok csekély érdeklődés mellett változatlanok.

K ű l t f ö l d: New-York: busára 1/8—magasabb, tengerire 1/4—5/8 alacsonyabb. Chicago: busára 5/8—5/8 magasabb, tengerire 3/4—7/8 alacsonyabb. Páris szilárd, L o n d o n és L i w e r p o o l tartott.

Zárul 11 órakor:

Oszták hitelrészvény	402.75
Magyar hitelrészvény	465.50
Oszták államvasut	430.75
Rima-Murányi	275.50
Déli vasut	106.50

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállítatott 1895. apr. 16-tól 30-ig 17,146 személy, bevétel 1638 frt 40 kr. Szállítatott 1894. április 16-tól 30-ig 16,886 személy, bevétel 1549 frt 95 kr. 1895. január 1-től szállítatott április 30-ikáig 111521 személy, bevétel 11292 frt — kr. Szállítatott 1894. január 1-től április 30-ig 117,718 személy, bevétel 11,708 frt 95 kr. Szállítatott 1895. április 16-tól 30-ig 2475830 kilogramm teher, bevétel 1142 frt 19 kr. Szállítatott 1894. április 16-tól április 30-ig 4163120 kilogramm teher, bevétel 1721 frt 99 kr. Szállítatott 1895. jan. 1-től április 30-ig 19814700 kilogramm teher, bevétel 9345 frt 15 kr. Szállítatott 1894. jan. 1-től április 30-ig 28282810 kilogramm teher, bevétel 11,885 frt 62 kr.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi május hó 2-án. Fizott sertés árak. I. Magyar első rendű. I. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron feldli sulyban) 44.—45. krig. Öreg kösép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 44.—44.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron feldli sulyban) 46.—47. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig sulyban) 45.—46. krig. Fialat könnyű (pkint 260 kg-kr. terjedő sulyban) 46.—47. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron feldli sulyban) 44.—44.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-kr. sulyban) 44.—45. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-kr. terjedő sulyban) 45.—45.5 krig. Szerbiai: Nehéz (páronként 250 kg-ron feldli sulyban) 45.—46. krig. Kö-sép (páronként 220—250 kilogramm sulyban) 45.—46. — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-kr. terjedő sulyban) 44.—45. krig. S e r t é s l é t e s s á m 1895. április hó 30-án volt készlet 156,859 darab. 1895. május hó 1-én felhajtator: 5588 darab. 1895. május 1-én elszállítatott 2091 drb. 1895. május 2-án maradt készletben 160,351 drb. — A hizottsertés tizletirányzata: Lanyha.

Szeszűzlet.

— Május 3. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 58.— hordó nélkül per 100 liter 1/2 beleérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 3. d. n. 5 óra.

F.	a.	j.	Irányat	100 kg. ár	
				frtból	frtíg
Buza bányási uj				7.30	7.50
Buza tiszavidéki				7.35	7.60
Buza pestvidéki				7.30	7.55
Buza fejérmegyei				7.30	7.55
Buza bácskai				7.40	7.65
Rozs uj, I-ső rendű				6.05	6.10
Rozs uj, II-od rendű				5.95	6.—
Árpa takarmány				6.40	6.60
Árpa égetni való				6.65	6.90
Árpa sörfőzdei				7.10	8.10
Zab				6.85	7.10
Tengeri bányási				7.15	7.20
Tengeri másnemű				7.10	7.15
Kápeazta-repeze bányási				—	—
Köles				6.20	6.80
Buza márcz.-ápr.				7.88	7.40
Buza szept.-okt.				7.85	7.87
Buza máj.-jun.				7.85	7.87
Rozs márcz.-ápr.				6.48	6.50
Tengeri máj.-jun.				7.18	7.10
Tengeri aug.-szept.				—	—
Tengeri októberre				—	—
Zab márcz.-ápr.				—	—
Zab szept.-okt.				6.19	6.21
Kápeazta-repeze aug.-szept. 1894.				11.25	11.30

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. május 3.

Magyar aranyáradék 4%	128.—
Magyar koronáradék 4%	99.20
Magyar arany 4 1/2%	126.—
Magyar ezüst 4 1/2%	104.—
Magyar keleti vasut 1876.	125.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.—

VIZJELZÉS.

1895. évi május hó 3-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézőzén.

Észlelési állomás	Hőmérték °	Időjárás	Vízállás ostimétr.	Mérgatagság ostimétr.
Branyoska	+ 10°	derült	+ 150	—
Gyulafehérvár	+ 10°	derült	+ 10	—
Arad	+ 13°	derült	+ 232	—
Makó	+ 11°	derült	+ 709	—
Szeged	+ 12°	derült	+ 709	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1895. május 3.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 3. —

Náder szálloda: Borarini György megyei tisztviselő, Temesvár. Tivits Lajos járásbíró, Nagyhalmagy. Pirkias Róbert szerelő, London. Striviui György körjegyző, Szépfalu.

Feljelöl szerkesztő: Vass Géza.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

4596/1895. kh. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a himlő oltás folyó hó 16-tól kezdve hetenként kedd, csütörtök és vasárnap mindenkor d. n. 2 órakor eszközöltetik.

Felhívom ennél fogva azon szülőket, kiknek 1894. évi október hó 1. után született gyermekeik vannak, hogy azokat beoltás végett felhívásra az illető kerületi orvoshoz elvigyék.

Aradon, 1895. évi április hó 12-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

4965. kh.

Hirdetmény.

Az 1888. évi VII. t. cz. 17. §-a s az erre vonatkozó 40000/888. sz. magas miniszteri rendelet 56. §-a alapján a már számba vett s telelő helyökről község legelőre hajtandó házi állatok állatorvosi megvizsgálása és bélyegzésére nézve következőket rendeltem.

1. Belváros, Sarkad, Pernyáva és Ujtelepen levő állatoknak állatorvosi megvizsgálása és a legelőre menők bélyegzése április hó 28-án reggel 7 órától délig a nagyvásártéren, míg Gáj, Sága, Poltura külvárosok állat állományának megvizsgálása és a legelőre menők bélyegzése, ugyanazon délután 2 órától estig Gáj Gizella-tér tartatik.

2. Belváros, Sarkad, Pernyáva és Ujtelepen az első szemléről elmaradt állatok megvizsgálása és bélyegzése május hó 4-én reggel 7 órától délig a nagyvásártéren, míg Gáj, Sága, Poltura külvárosok állat állományának megvizsgálása és bélyegzése ugyanazon délután 2 órától a befejezésig Gáj Gizella terén tartatik.

3. A tanyákon levő összes állat állomány, állatorvosi megvizsgáláson, valamint azok bélyegzése f. évi május hó 5-én reggel 7 órától a befejezésig a Turai csárdánál tartatik.

4. Vizsgáló biztosokul a vásártérre Joó Béla rendőr fogalmazót Varga János állat orvost, míg Gájba és a külhatárba tartandó vizsgálatokhoz Madarász Antal kapitány, Varga János állatorvos, a bélyegházhoz Suchy Károly irodatiszt urak küldetnek ki.

5. Az előállított állatok gazdái a legelő díj rendezését igazolni, valamint ugy nevékre szóló vagy arra árt marha járásra felmutatni kötelesek.

Felhívatik a város lakossága, miszerint a fent kitett időben és helyre, állatait a marha levéllel és legeltetési jeggyel pontosan előállítsa, mert elmaradás esetén a hivatkozott törvény 151. §. értelmében a mulasztás szigorú büntetést vonhat maga után.

Arad, 1895. évi április hó 22.

Sarlot Domokos
főkapitány.

5057/1895.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a fiemei hadtengerészeti akadémiában az 1895/96-ik iskolai év kezdetén betöltendő egészen ingyenes és féldíjmentes, valamint fizetéses és alapítványi helyek betöltésére vonatkozólag a mélt. m. kir. honvédelmi miniszter által kibocsátott pályázati hirdetés levéltárunkban bármikor betekinthető.

Aradon 1895. évi márczius hó 9.

A városi tanács.

6478/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 14240/895 sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a hasított körmű állatok Styriába csak is vasuton és csak is azonnali levágás céljából vihetők be.

Aradon 1895. évi márczius hó 9-én.

A városi tanács

260/1895. gazd. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a törvényhatósági utakon 1895. évben teljesítendő s alább felsorolt utépítési és utfenntartási munkáknak elvállalása iránt f. é. május hó 6-án d. e. 9 órakor arlejtést tart.

Arlejtés alá bocsátatnak a következő munkák:

1. A vizesi ut 9—10 kilométerig terjedő részének zuzott kavicscsal leendő kiépítése 6950 frt.

2. Ugyancsak a vizesi ut 0—9 kilométerig terjedő részének zuzott kavicscsal való ellátása 7430 frt.

3. A kurticsi ut rostált Maros kavicscsal való ellátása 3345 frt.

4. A sofronyai uton szükséges földmunkák 452 frt.

5. A tornyai uton rostált Maros- vagy bánya kavicscsal való ellátása 994 frt 40 kr.

6. A törvényhatósági utakra szükséges kilométer-könek előállítására és szállítására 540 frt-nyi kiküldési árak mellett.

Bánompénzül leteendő a kiküldési ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi április hó 27-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

4654/1895.

Hirdetmény.

A közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben az 1895/96-ki tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetés a nagymélt. m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, közhírré tesszük, hogy ezen pályázati hirdetés levéltárunkban bármikor betekinthető.

Aradon, 1895. évi márczius hó 9-én.

A városi tanács.

3451/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszterium 15048/895. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a galicziai cs. kir. helytartóság 1895. évi február hó 25-én 14834. sz. a. kelt hirdetménye szerint, a ragadós száj és köröm fájás esetleges behurcolásának veszélye miatt, a szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknél és sertéseknek Magyarországból Galicziába való bevitelük tilos.

Arad, 1895. évi márczius hó 16.

A városi tanács.

5443/1895.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvénycikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895—96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetés a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

243/1895. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a fa- és fémipar szakiskola épületének elkészítésével kapcsolatos munkák u. m.: I. 1) föld és kőműves, 2) burkolat, 3) kőfaragó, 4) palafedő, 5) szobrász, II. ács, III. bádógos, IV. asztalos, V. lakatos, VI. üveges, VII. 1) mázó, 2) szobafestő munkáknak elvállalása iránt folyó évi május hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Az egyes munkák kiküldési-ára a következő: as I. 1) alatti munkákra nézve 26254 frt 98 kr. 2) alatti munkákra nézve 1808 frt 58 kr. 3) alatti munkákra nézve 2828 frt 09 kr. 4) 2341 frt 68 kr. 5) alatti munkákra nézve 150 frt 40 kr. = 33378 frt 68 kr. a II. alatti munkákra nézve 7296 frt 45 kr. a III. alatti munkákra nézve 2679 frt 90 kr. a IV. alatti munkákra nézve 5076 frt 11 kr., a V. alatti munkákra nézve 12386 frt 90 kr., a VI. alatti munkákra nézve 808 frt 83 kr., a VII. 1) alatti munkákra nézve 808 frt 88 kr., 2) alatti munkákra nézve 438 frt = 1236 frt 88 kr.

Bánompénzül leteendő a kiküldési ár 10 százalékba készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi április hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

4550/1895. k. h. szám.

Felhívás.

Minthogy az 1888. évi XIX. t. cz. 28. §-a értelmében az, ki a tilalom idő beállta előtt fogott, vagy zárt vizekből származó halat vagy rákot szállít vagy elad tartozik azok származását vagy a befogatási időt minden egyes esetben hatósági bizonyítvánnyal igazolni, — felhívom azokat, kik halak s rákok eladásával foglalkoznak hogy ezen intézkedést szem előtt tartva az ellenőrző közegeknek a jelzett bizonyítványt felmutassák, mivel ellen esetben a halak vagy rákok elkoboztatnak, s a tulajdonos ezen felül büntettetni fog.

Arad, 1895. évi április hó 10-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

5667/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak 426/1895. Eln. sz. a. kiadott körrendelete értelmében, ezennel közhírré tétetik, hogy az a ki Janku Avrahámnak tervezett szobor felállítására érdekében bármely cselekménye által közreműködik, adományokat gyűjt, vagy ad, kihágást követ el, és 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1895. évi márczius hó 23.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetőség.

4737

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak üzemében álló Bács-Bodrogh vármegyei h. é. vasutak Zenta állomásán 1895. évi november hó 20-án megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra az 1898. évi november hó 19-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok útján döntenek el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie; a borítékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zenta állomásán lévő vendéglői üzletre. 4737. számhoz.”

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1895. évi május hó 21-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejében pedig 100 azaz egyszáz frt készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1895. évi május hó 20-ikán déli 12 óráig leteendő vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számítatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (Külső Kerepesi ut II. ház. II. emelet 29-ik ajtószám.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak Budapest déli üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapesten, 1895. márczius 13.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

7767/1895.

Hirdetmény.

A Szárazér szabályozó társulat pótártérfejlésére kapcsán ezuttal is értesíttetnek mindazon földbirtokosok, akik a társulat részéről erről közvetlenül is értesítve lettek, hogy a pótártérfejlés munkálatokat 30 nap alatt Makón a társulati irodában betekintheik és földjeiknek a érdekelttségbe vonása elleni kifogásaikat a Szárazér szabályozó társulat miniszteri biztosságához czimzett beadványban ugyancsak 30 nap alatt megtekintheik.

Arad, 1895. április 16.

A városi tanács.

796/1895. szám.

Pályázati hirdetmény.

Arad m. kir. város törvényhatóságánál az 1800 frt fizetéssel kapcsolatos második almérnöki állás kinevezés útján betöltendő lévén, azokat akik ezen állást elnyerni óhajtnak s az 1883. évi I. t. cz. 10. § ban megjelölt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám f. é. május hó 25-ig bemutassák.

Arad, 1895. évi április hó 21.

Salacz

kir. tanácsos polgármester

4613/895. kp.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a barmpiac a megszünt akadályok folytán ismét a rendes helyén az Ovár-téren fog megtartatni.

Aradon, 1895. április hó 13-án.

Sarlot Domokos főkapitány.

1569/1895. Elek járási főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

Az ottlakai községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jöven, annak választás utjáni betöltésére határidőül

f. évi május hó 9. napjának d. e. 10 óráját

Ottlaka községéhez kitűzöm.

Felhívom ennél fogva pályázni kívánókat, hogy az e tekintetbeni kérvényeiket az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelve hozzám a választást megelőző napig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Elek, 1895. évi április hó 25-én.

Jank János

főszolgabíró.

352

5407/1895. sz. kh.

Hirdetmény.

Felmerült esetből kifolyólag a közfogyasztás céljából a piacon árusítani szándékolt ugynevezett kneip borjunak a piacon akár a sátorban, akár nyílt helyen való megnyuzását, felboncsolását és feldarabolását, köztisztasági és közegészségi tekintetéből ezennel betiltom s figyelemzettem mindazon mészáros, hentes és báránnyágó iparosokat, hogy a piacon közfogyasztásra és eladásra szánt ugynevezett kneip borjut a piacra megnyuzott, felboncsolt és feldarabolt állapotban, szállítsák ki, mivel ellen esetben az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a értelmében fognak büntettetni.

Kelt Aradon, 1895. évi április hó 11-én a kapitányi hivatal mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos

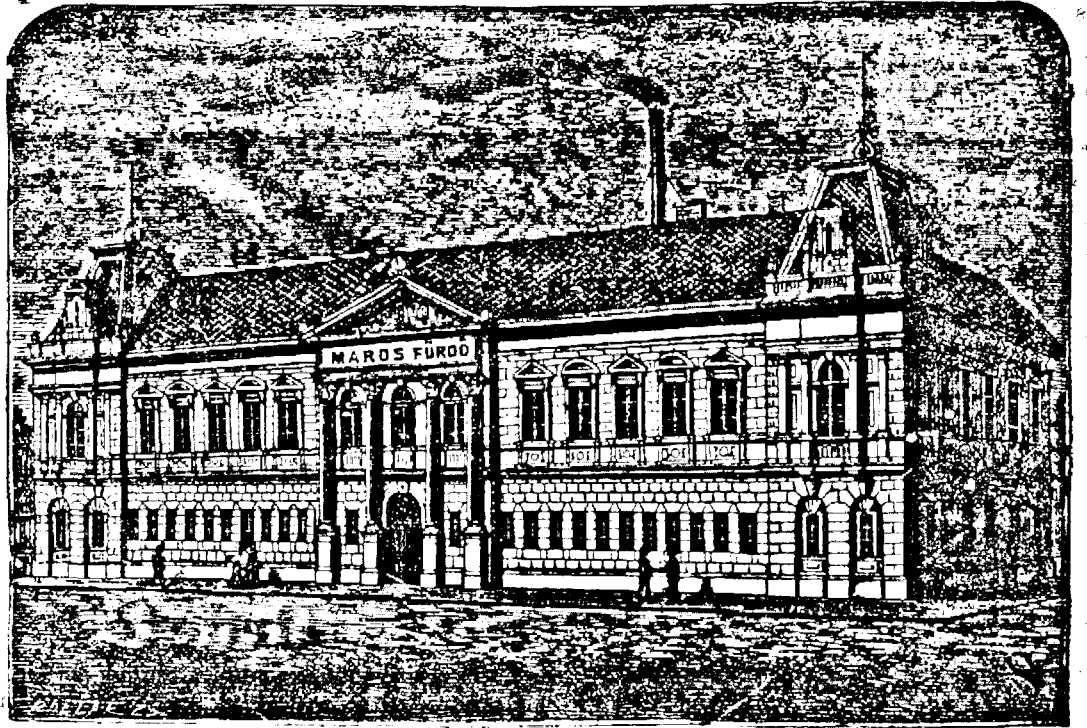
főkapitány.

Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket fejlődíti, zaibbásán induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdéssel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg lékek és italok mértékelt árak mellett kiszolgáltatók. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havj bérlet nyitattik. Előjegyzni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr
Egy deák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és mőor-fürdő.	
Uszoda-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárnyitás	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.	nyáron reggel 6 órakor.	
		télén a reggel 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelotben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utozói, parkettával kipedelt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-ivóvíz és télen át gőzfűtés.